

Nevelési képes szaklap a serdülő ifjuság számára

Megjelenik minden vasárnap egy iven.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos

M. KALOCSA RÓZA.

Szerkesztői szállás: papnövelde-utca 7. szám.
(hova a kéziratok és előfizetési pénzek küldendők.)

Előfizetési föltételek:

Egész évre	6 frt — kr.
Félévre	3 „ — „
Negyedévre	1 „ 50 „

Magyarország üstökös csillaga.

(Népies költői beszély. Vége.)

A király int, s a kiséret
Várva szavát: hallgat;
„Bizonyosan mint vitézre,
Érdemrendet aggat!”

„Mert minek is volna itt, e
Fényes vendég sereg? . . .
Valami megtiszteltetés
Fog érni engemet!” . . .

Szépen gondolja magában
Ezt a ravasz főur.
— Már hogy most az ő számára
Nagy arany-eső hull!

„Kérdjük tőled; mit érdemel,
Ki királyt megmenté
Egy fondor lelkü kezétől,
Ki rá gyilkát fente?” . . .

„Az, egész haza háláját
És nagy ajándékot!
En úgy vélem; fedje dics-fény
Mátyás halautéköd!” . . .

Hagyjad a hízélgést másnak,
Felelj más kérdésre:
Hát az a ki gyilkát fente
A király éltére?!” . . .

Erre Berzen zavarba jő.
No mit felelész erre? . . .
„Hát . . . hát . . . izé! . . . hát meghaljon
Még pedig egyszerre!” . . .

„Helyes; ugyan; ide élém,
Te kis leány s apád:”
Ugy lön, s a király háláját
Egy csókban adja át.

„Magad felett is itélél
Te orozó Berzen,
Azért tehát meg kell halnod
Még ebben a perczen!” . . .

A főur e szóra sáppad . . .
„Oh felsér . . . kegyelem! . . .
Szürnyü vétkeket megbántam
S majdan jóváteszem!”

Minden szem a királyra néz.
 „Bár a verem ásás
 Nagy büntetést megérdemel:
 De megboesát Mátyás!” ...

„Általad lön elkövetve
 Ama szörnyű bün-tett,

IV.

Este felé van az idő,
 Sürögnek, forognak,
 Csapra verik a pinczében
 A boros hordókat

Ezüst vedreket töltenek
 Meg, a ezifra szolgák:
 A vigadó vendégeknek
 Elibe úgy hordják!

Barna zenészek rikatják
 A hegedü hurját,
 És a vigadó fő urak
 Kiáltják az „ujrá”-t.

A király is úgy aprózza,
 A szép Magyar tánczot,
 Körülszökdel enyelegve
 Női rózsá-lánczot.

„Enyje enye néz az ember
 A fürge Mátyása
 Hogy reá jött e mai nap
 A táncz kívánása.”

Szilágy így szól, s összeüti
 Öreg két bokáját;
 Hogy meghallá mint huzzák rá
 A kedvencz nótáját.

„Hejh rég, én is megapróztam
 De, már vén vagyok, vén,
 Mátyás öcsém én is voltam
 Am valaha legény! ...”

S a multon elgondolkozik.
 Az agg- hű Szilágyi
 Ezek mind eszébe jutnak
 S szemében könyt látni.

Rezgő kézzel visszatolja
 Hivatlan vendégét,

De nem bántlak, Mátyás király
 Nagylelküen büntet! ...”

Palotában dörg a népség,
 Itéletnek vége.

„Éljen Mátyás a Magyarak
 Örök büszkesége!” ...”

Ha valaki így látná, meg
 Magyar hon vitézét?!

Majd feladják az estelit,
 A népség hozzálát.
 Mátyás pedig így hallatá
 Szépen csengő szavát:

„Uraim egy éték-fogás
 Lesz még utóljára,
 Még pedig oly' minőt senki
 Itt köztök nemvár a.

Találgatni kezdik mindjárt,
 De senki nem tudta,
 Már pedig a kíváncsiság
 Oldalukat fúrta.

... Hozzák is már, fel is teszik
 Hogy mindenki lássa.
 S a fő urak mosolyogva
 Suttogták, hogy: „kása!”

„Ugy van, ez az, vitéz, urak
 A szegény nép étke.
 A mely Mátyást s e kis leány
 Haláltól megvédte!”

„Azért mától az asztalon
 Legyen minden héten;
 Töpörtövel koszoruzva
 Rám mosolygjon, nézzen!”

A fő urak hozzáláttak
 S evés végeztével;
 Mátyás a szakács kanalát
 Ott mindjárt vevé fel.

„Urak, urak, vitéz urak,
 Ugy látom jól laktunk.
 Illő hogy a kis főzönknek
 Ajándékot adjunk!”

Ezzel tele meritette
Nagy, szedő kanalát
Aranynyal, s hogy így tegyenek,
Töbinek adja át.

Huszsor telt meg, a fa-kanál
Mit ezek adának ;
S mit emelni ugyanesak volt
A kis pórleánynak.

Még ma is a menyegzőkben
Szerepel a kása,
Reá, s megevőire száll
Az Isten áldása !

Mikor kása-pénzt kérsz te, vig
Lakodalmi vőfély,
Emelj kupát, s kiálts nagyot :
Mátyás örökké él !^a

Lelkem fönn csapong a rögek fölött,
Hol egygyé olvad dal, s virág illat ;
Ott látlak téged azur kék égen
Legnagyobb király — üstökös csillag !

KISS ENDRE.

A hű apród.

Történeti elbeszélés. (Vége.)

Jakab belátta ugyan, hogy a ezél el lenne érve így is, s a hercegnő meglátná szeretett férjét, kinek életéért remegett folytonosan ; de Jakab annyira vallásos vala, hogy még sem tudta magát elhatározni az elutazásra ; mert az okoskodások nem győzők őt meg arról, hogy fogadalmát hűségesen, pontosan teljesíti. Pedig mily esábitó kilátás nyílt előtte ; lovaggá lehetni ily ifjan. De nem, ő elnémitá legszentebb érzelmeit, hogy adott szavához hű maradjon. Lelke majd megrepedt a kín miatt, hogy a haldokló anya elé nem térdelhetett, s még is győzött azon érzete, hogy az adott szó szent. És most, hiúságból térne el csak egy vonalhyit is meg győződésétől, s álokoskodásokkal áltassa el öntudatát, nem, soha. Mily érzülettel viselni a lovag sarkantyúkat, kifényesíthető lenne e rajta azon folt, melyet szószegeése rajta ejtene : Nem, jelszava : a herceggel térni vissza Bloisba, vagy sehogy.

Ismételve kijelenté ezt a hercegnek, tiszteletteljesen, de szilárdan.

— Jól van tehát, te javithatlan makacs. Majd Rogert bizom meg a küldetéssel, téged pedig meg büntetlek ; mert még is csak lovaggá avatlak az ünnepély napján.

Jakab boldog volt ; s büszke öntudattal emelte fejét magasbra, midőn a herceget a királyhoz, a szerencsétlen VI. Károlyhoz kísérte. A király ép azon kevés tiszta perczeket élvezé, melyben az ország ügyeiről lehetett vele szólni. A királytól a királynőhöz ment a herceg, véle is közleni az ügyeket.

Jakab több nemes ifjuval a királynő előtermében várt urára midőn C . . . . . sietve belépett.

— Hol van a herezeg? — kérde Jakabot.
— A királynőnél, — volt a válasz.
C . . . . az ajtóhoz közeledék, azonban útját állták.
— A király nevében, — mondá, s helyet engedtek neki.
— Fenséges uram, — szolt előbb a királynő előtt meghajolva.
— urunk a király óhajt fenségeddel halasztás nélkül szólni. Az ügy igen fontos.

Ezzel C . . . . távozott, kevélyen haladva át az előtérmen, hol az apródok időztek. Kiérve az utcára, majdnem futott a már ismert csapszékbe.

A herezeg meg nem foghatá, miért hivatja őt most a király, hisz csak nem rég távozott tőle, s akkor minden lehetőről beszéltek. Ennek daczára a királyi parancsnak engedelmeskedett; s öszvérét elővezetteté, s Jakab, két más apród, és két fáklyát vivő nemes kíséretében elhagyá a királynő palotáját.

A „Barbette“ utcába érve, az egyik fáklyát vivő nemes lova megbokrosodik, s a „Parte Baudet“ felé ragadja gazdáját. A másik nemes lova követve a példát, ugyan azon irányba halad urával. A herezeg Jakabbal, s a két apróddal maradt.

— Mit jelent ez? — kérde Jakab, eselt sejtve.

— Talán félsz Jakab? — kérde a herezeg.

— Nem magamért fenség, — válaszolt az apród büszkén. — hanem egy eset jutott épen eszembe.

E perczen egy ember rohant elé az utca sarkáról, s megragadva a herezeg öszvérenek kantárját, „megállj“t kiáltott.

A herezeg közönséges útonállónak tartva, nyugodtan mondá:

— Féltre, én orleansi Lajos vagyok!

— Eppen az, kit keresünk, — válaszolt a támadó.

— D . . . . ville! — kiálta Jakab megismerve a csapszék egyik hősét. Jakab le ugrott lováról, s kardját kirántva, a herezeg elé állott, őt védelmezni. A herezeg töréhez kapott; de azon perczen le esapta egy bárdal jobb kezét D . . . . ville.

— Ide mellém — orditá most D . . . . ville, s egy másodperc alatt körül fogták az orgyilkosok a herezeget és apródját. A két apród futással menekült. Jakab egyedül maradt a már megcsontított herezeggel, hat orgyilkossal szemben, kik erősen megtámadták. D . . . . ville egy második bárd csapással a herezeg fejét hasította két felé, ki nyergéből a földre zuhant.

— Gyávák, árulók, — kiáltá Jakab. Az orleansi herezeget gyilkoltátok meg, ezért lakolni fogtok.

— A mi kis sima állú apród barátunk ez, gondoskodunk a herezeg társaságáról, hogy ne legyen egyedül. Im kövesd gazdádát.

S ezzel egymás után két szúrást irányzott a szegény fiú mel-

lének, ki a herczeg mellé terült. Jakab a herczeg öltönyébe fogódzott, s térdre emelkedve, csapásait jobbra, balra osztogatá, míg ereje végkép el nem hagyá.

— Mentsétek meg az orleansi herczeget, segítség — kiáltá még végerőlködéssel, s aztán vissza hanyatlott.

— Tűz van, tűz van, — kiálták rémülten minden felé.

A „Mária képhez” címzett esapszéket fel gyújták, hogy a nép figyelme el legyen foglalva, s az orgyilkosok háborítlan működhessenek.

Az egész gyilkos jelenet nem tartott csak néhány perczig, a támadás biztos vala, s az ellentállás nem tarthatott sokáig, miután az egyetlen védő a hű apród volt.

Hű volt ő a sírig. Hű volt urához, de hű volt adott szavához is. Ily jellemmel kitűnő egyén vált volna belőle.

A két hulla bársony menyezet alatt pihent egymás mellett a Blanc Manteaux egyházban. De Méré Jakab, a hű apród orleansi Lajos herczeggel, egyenlő pompával lett eltemetve. Négy herczeg emelte a két hullát a nyugalom helyére. A Siciliai király, Berry herczeg, Bourbon herczeg, s a burgundi herczeg, kiről még akkor nem sejték hogy ő a gyilkos, s ki minden elfogultság nélkül emelte szerencsétlen áldozatait.

A jó herczegnő, örvendve férje meghívásának, sietett Párisba, a nagyszerű ünnepélyre. Szíve hangosan dobogott, a viszontlátásra gondolva; de öröme daczára sem tudott némi aggályt leküzdeni, mely folytonosan megmagyarázhatlan rémképeket tüntetett elé.

A szegény nő fájdalommal leírhatlan. Nyolcz hónapig könyezte férje s a hű apród halálát, azután követte őket, nem bírva tovább elviselni fájdalmát.

Az öreg de Méré nagy kitüntetésekben részesült fia hű önfeláldozásáért; de a szegény beteg anya, kit csak a vágy tartott életben, fiát még egyszer láthatni, keblére ölelhetni, s megáldani egy hosszú, boldog életre, nem örülhetett férje kitüntetésén, mert fia esetének hite szívet megrepeszté.

H. BATA SZILÁRDA.

A bűvös kules.

Rege. (Folyt.)

Az nap, midőn Leonhard kétségbe esetten bolyongott az erdőben, Alinda férje őzre lesve egy tölgy mögött állt, mely előtt Leonhard lesütött szemekkel haladt el.

— Hova megy ez örült — gondolá a vadász — talán a vízbe akar ugrani?!

Ez volna legokosabb tette. — Utána megyek. Mily szép lesz őt látni ha a vízbe viczkáندozik és befűl! — Az őz már annélkül is elfutott.

Követte tehát Leonhardot; és igen csodálkozott, midőn az valakivel beszélt, ezután pedig a szikláról leászott.

— Hisz e helyet még nem ismerem! — dörögé magában. — Mit jelentsen e moraj ott lenn?

Kigyóként kúszott a fenyűk mögé és onnan lesett alá. — Ekkor látta a esoda völgyet és hallotta a tündér elbeszélését. — Gúnymosoly vonult ajkaira.

— Csak e kulesot megszerezhetném — gondolá. — Életre valóságom mellett kineset szereznék ezzel magamnak.

E perezben eltűnt a völgy a vadászszemei elől, ő pedig hirtelen lökést érezvén, egy pocsolyába gurult.

— Most nem sikerűlt, — no de majd máskor — szólt és öklével fenyegetődzék. — De a helyet megjegyzem magamnak.

És vadász késével jelet csinált a legvastagabb bikkfába; ezután hazafelé vette utját.

Kezével ide s tova hadonászva haladt; fejében egyik gondolat a másikat űzte.

— E bárgyu Leonhard bizonyosan jó űr lesz és lármát űt, ha veszélyt sejt; — dörögé. — És ha e ficzkót leszűrnám, még akkor sem érnék ezélt; akkor is előbb remélhetem a felhő burkat, mint az arany kulesot. — Mi tevő legyek tehát?

E pillanatban egy véres esőrű sólyom szállt a vadász vállára.

— Honnan jösz, gazember? — kiáltott a vadász. — Talán ismét nyulat öltél . . . te? — No, ne félj nem bántlak, a te dolgod . . . de tudsz-e aztán arany kulesot is lopni?

A sólyom esörét a vadász szájára tette, mintha azt akarta volna mondani: — Hallgass! tudok én mindent!

— „Fogd meg“ oly okos és ügyes, hogy semmitem kerűli ki figyelmét. Ha jól betanítom kihozza az arany kulesot is a forrásból. — E gondolata támadt és nem sokára kiviteléhez fogott.

Az erdőben különbözű irányban ép oly medreket ásott, milyen a tündér völgyben volt. A városban pedig néhány sárga kulesot készítettett magának és addig tanitá sólymát, még az a sárga kulesokat, bárhonnan is elhozta neki.

— Ha ma ügyes lész — szólt karján űlű sólymához — úgy rendén vagyunk.

És ezzel egy kulesot dobott a közeli tóba. Szélesebesen repűlt „Fogd meg“ utána, gyorsan kihalászta és vissza vitte a vadászhoz.

— Jól van, nagyon jól — szólt elégedetten a vadász, megsimogatván a sólyomot.

Végre a megjegyzett bikkfa elé ért.

— Tovább nem mehetek — susogá a vadász — különben meglát Leonhard és lármát üt. Amott vannak a fenyvek a napsugarai épen rájuk esnek.

— Vigyázz. — A madár felemelte fejét.

A vadász most elővette a kulesot és a tündérvölgy felé dobta. A sólyom fölrepült és néhány perczig a magasba röpdösve körültekintett éles szemeivel.

— Aha sejtí — ujongott a vadász és fejét magasra emelve fölnézett, de nem látott egyebet fánál és ezek lombjai közt a kék eget.

A tündér a viznél ült kedvencz özével „Szépszemű“vel és galambjával „Szendikével“ játszva.

Ekkor, az öz elkiáltá magát: — Jaj! jaj! — el, el!

A galamb pedig a tündér ruha redőibe rejtözve turbékolt: — Hajolj le! — Hajolj le!

A tündér a bükkfák felé nézett; a napsugarak még rézsutt estek be; ott még nem volt veszély.

— Jaj, jaj! el, el. — Hajolj le, hajolj!

Kiállták az öz és galamb a legnagyobb félelem közt.

De késő volt!

A sólyom már leszállt és kikapván a medenczéből az arany kulesot, tova repült.

Isolda élesen fölsikoltott és kezeit tördelte.

— Leonhard, Leonhard! Megloptak! — Elvesztem!

A liliumra borult és elfödte ruhájával, nehogy attól is megfoszszák.

E pillanatban Leonhard távoli kacaját hallott.

— E zenét ismerem — sohajtott. — Az ördög hozta ezt ide!?

— Hasztalan örködöl — hangzék most a fák közt. — Megtalálom én az utat a levegőn át is. Most keresd a kulesot!

Ezután lövés hallatszott és a golyó egyik fenyübe fúrodott.

Leonhard leugrott a völgybe és csak most látta a veszélyt. A földre borulva sópáncodék.

— Ah! hova én megyek, oda követ a szerencsétlenség. Én vagyok oka, édes Isolda! Ellenségem, ellenségeddé lett. — A vadásznál van kulesod.

— Nem, te nem vagy bünös Leonhard — szólt a tündér felemelkedve. — A baráttal ellenséget is nyertem ugyan; és ama kulesossal földalatti hatalmammat és földi létemet elvesztettem, de életemet nem; az e liliumtól függ. — Kis idő múlva lefut a víz e medenczéből; akkor nem látod többé Isoldát, de látsz egy fehér felleget,

mely e kis völgy fölött lebeg. — Csak nap feljötte előtt, a hajnal-
pir első fényénél látsz majd néha régi alakomban. Ha azonban e
liliom kiszárad úgy én meghalok; azért ha szeretsz öntözd meg azt
gyakran és áztasd néha könyeiddel is, akkor nem szárad ki e liliom,
akkor nem halok én sem meg. — A vadásztól pedig ne félj többé,

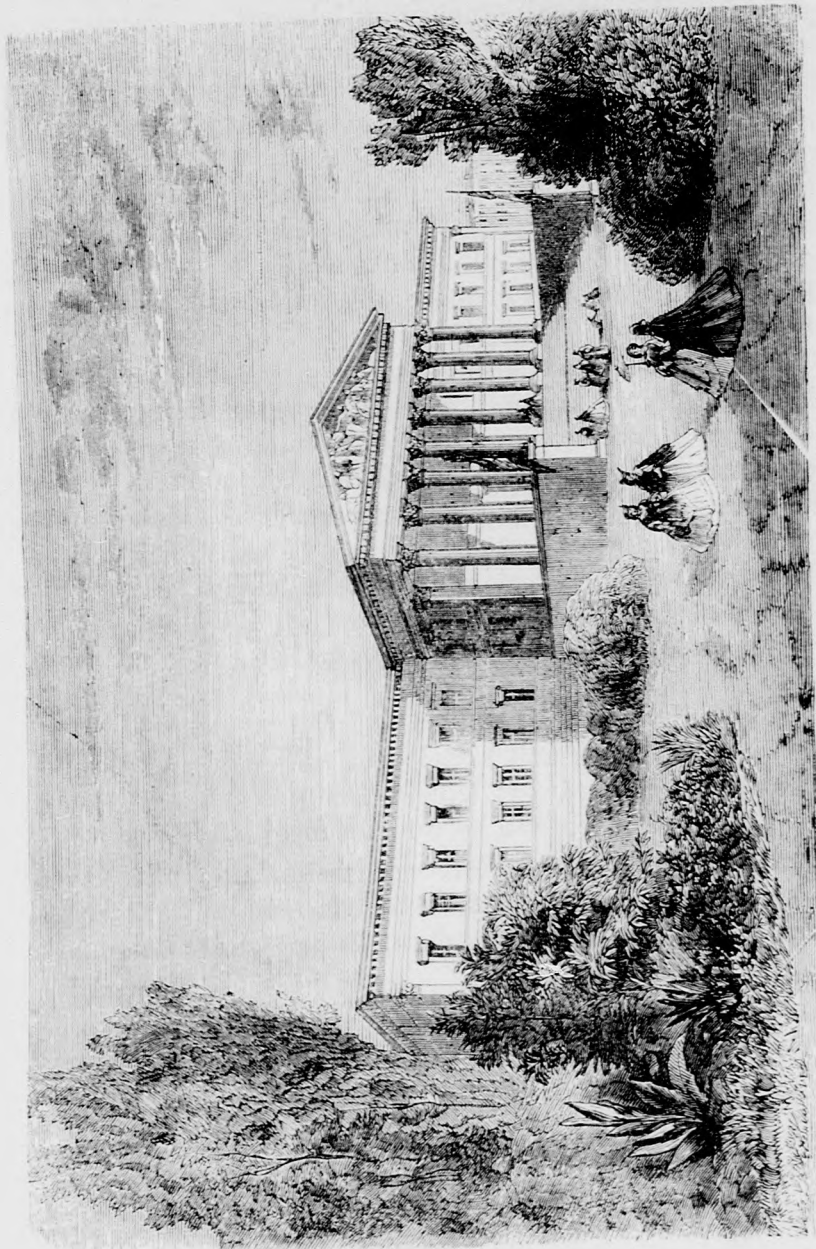

Madách Imre. (Életrajza a jövő számban.)

mert én felhő alakommal elzárom a völgy bejáratát. — Hogy az-
tán mi történik velünk, azt a jó Isten tudja.

Ez alatt a víz a medenczéből a mélységbe folyt. Isolda eltűnt
mint a hold, nap feljöttével. Még egyszer bemártá kezeit a vízbe és
megmosta arczát és ekkor szép szemei ismét ragyogtak.

— Boldogságunk oda van, — szólt halkán. — De te hű maradsz.
tudom. — Csak kitartás! Maradj nálam, megjutalmazlak!
Már az utolsó csepp víz is lefolyt. Isolda végkép eltűnt, de a

A nemzeti Múzeum. (székesfehérvár, a múlt században.)

völgy fölött könnyű fehér felhő lebegett, a fák közt pedig esendes,
fájdalmas dal hallatszott.

Ezután egyhangú élet kezdődött. Leonhard fáradhatlanul ön-

tözte a liliomot; nap leáldozta után pedig rendesen ott ült a kiszáradt medence mellett és könyeivel áztatta a virágot.

E mellett az állatokra is vigyázott, és azok szeretettel csüggtek rajta.

A fehér felhő nappal mindig fönt lebegett a bejáratot is elfödve, este pedig leszállt a mezőre; és ekkor érezte Leonhard Isolda kezét, de őt magát nem láthatta. — Ha a lanyha éjet hűs regg követte, esakhogy szemeiből folyton köny pergett, ilyenkor a fölkelő nap választotta el őket.

Étel és ital végett nem kellett az ifjúnak aggódnia, mert a fák-ról a legszebb és legjobb gyümölcsöket csak leszakítnia kellett: az őz és szarvas pedig önként adtak neki tejet.

Igy folyt az idő, de Leonhard alig vette észre, hisz csak henye és gonosz ember unhatja magát.

Térjünk vissza a vadászhoz.

Midőn a sólyom kirepült, a vadász rögtön kivette esőréből a kulesot, és vad örömmel forgatta feje fölött.

— Ezzel a pénz és diesőség ajtaja tárul föl előttem — ujongott. — Isten véled erdő! — Isten véled szolgálat! — Sokáig játsztam a szolgát, most végre úr leszek.

Amint a sólyom ily vidámnak látta gazdáját, régi tréfáit kezdte el; de roszkor.

— Takarodjál — kiáltott mérgesen. Mit gondolsz? hogy így bemoeskolod ruhámat.

A sólyom lehajtá fejét és tova szállt.

— Most tehát meg kell kísérlenem valljon jó-e a kules — szólt a vadász és haza felé irányzá lépteit.

— Házam előtt legjobb hely lesz a megkisérlésre.

A vadász lak, az erdő előtt egy magaslaton állt. Gyönyörű kilátás nyílt az egész környékre, csak víz nem volt a közelben látható; azt messziről kellett felhordani, és nagy fáradságba került.

— Itt jó hely lesz kútnak — szólt háza előtt megállva és a kulesot a földbe fúrva azt háromszor megfordította. Ugyan a pillanatban tiszta vizsugár jött elő és tova hömpölygött le a völgybe.

— Ujju! ujju! — ujongot örömeiben — most már szabad vagyok, szerencsém meg van alapítva!

Neje, Alinda ijedten szaladt ki, és fölötte esodálkozott, hogy háza előtt patakoeska folydogál.

— Honnan jött e víz ide? — kérdé félénken.

— Honnan jött? — Mi közöd hozzá — rivalt rá férje.

Igy beszélt most már szegényhez és a mellett folytonosan veszekedett véle.

Ezután sok kutat készített, jó barátainak és sok szegény embernek, de pénzt alig kapott érte; ez felboszantotta őt.

— Ha tudományom ismeretessé válik töprenkedék — akkor lesz pénz és dicsőség elég; de itt ez elhagyott tájon, itt nem keres senki. — Be kell magamat mutatni a világnak, különben még elfeledi mesterségét e kules.

Egy reggel egész utra készen jött ki lakából; vadász ebe vidáman ugrált mellette, sólyma pedig fölötte röpdösött.

— Alinda jer ki! — kiáltott.

A nő reszketve jött elő.

— Most elmegyek és sokáig elmaradok — szolt. — Vigyázz mindenre jól és el ne feésérelj semmit, mert különben . . . végzé öklével fenyegetőzve; és lefelé indult a hegyen, vissza sem tekintve többé.

A fővároshoz közzel egy magas hegyen állt a király nyaralója; ablakairól gyönyörű kilátás nyílt a távolba.

A hegy alját patak folyta körül, rajta pedig minden oldalon kert és erdő vala. Az erdő közepén egy nagy tó feküdt, melyben hattyúk és más vízi állatok uszkáltak.

A világ minden részéből utaztak ide e kastély fekvését csodálni; csak egy hiányzott ott fönn és ez az ivó viz volt. Ezt szamarak hordták föl, de mire föl értek alig volt az már iható, úgy meg melegedett.

A királynak minden reggel első teendője volt a kastély ablakiból a gyönyörű vidékre lenézni.

A mint egy reggel egy, az erdő felé fekvő ablakhoz lépett; ijedten kiáltott föl: — Hová lett a tó?

Távesőt vett elő, azon nézett le és egészen elrémült. — A ragyogó tó helyén iszap volt látható, ebben viczkándoztak a megrémült halak; a hattyúk, vad kaesák és más vízi állatok pedig szomorún ültek a parton. A tó közepén széles hasadás látszott; itt futott le a viz mind a mélységbe.

Volt lótás, futás, zaj, lárma. Mindenhol és mindenkiben a szerenesétlenség okát vélték feltalálni. Végre a szamár-hajesárra fogták, hogy ő a szerenesétlenség okozója, mert előtte való este szamarait a tóból itatta. Szegény ember!

És az idegent senkisémet vette észre, ki előtte való este sokáig sétált az erdőben. Egy vadászeb és egy sólyom voltak kísérői. — Senkisémet látta midőn zsebéből valami fényes tárgyat vett elő és azt háromszor a tóba mártotta, aztán eltávozott.

Alig távozott el már nagy hullámozás, zugás és mozgás volt a tóban. A víz lefutott; a halak viczkándoztak; a madarak szárnyait csapdosák; míg végre minden elesenedett.

A király kétségbe volt esve : se nem evett, se nem ivott.
Ah szép tavam! — Ah kedves kastélyom! — sopánkodék mindig.
— Felséges uram! — kiáltott a számárhajesár, esze nélkül fut-
va — talán segíthetünk a bajon. Lesz-e felséged oly kegyes, hogy
kihallgat?

(Folyt. köv.)

Szemere Pál.

Minden korban s időben tisztelettel kell oly egyénekről meg-
emlékeznünk, kik munkálkodásaik, különösen szellemi munkálko-
dásaik által fölényt vívtak ki maguknak kortársaik fölött.

Ha ezen tiszteletet megérdemlik azok, kik mintegy úttörői let-
tek az irodalom emelkedésének, úgy Szemere Pál előtt kalapot
emeljünk. A magyar irodalom oly lassan fejlődött, s ha hirtelen
fejlődésnek indult is, annyira utánczata volt vagy az ó classikai
irálynak, vagy pedig a XVIII. században fénypontra vergődött
francia s német iskolának, hogy nem kis dolog jutott azoknak,
kik belátva a tévutat, új ösvényt óhajtottak vágni s önálló, ma-
gyar irodalomnak vetni meg alapját!

Ezen czél elérésére mindenek előtt tiszta nyelv kellett, mert
ha a nyelv idegennel kevert, az irány sem igen lehet eredeti, me-
lyet az irodalmi munkák követnek. A nyelvújítás eszméjét s mond-
hatni sikeres előmozdítását Kazinczytól nem lehet elvitatni; Sze-
mere benső barátja volt, együtt fáradoztak, működtek. Sok oly
szót használunk a társadalmi életben, melyről nem lehet megmon-
dani, használtattak-e már Szemere Pál irodalmi föllépése előtt.

E kitünő férfiú született 1785-ben Péczelen, Pestmegyében.
Ugyanitt tölté aggkora napjait, békés visszavonultságban. Míg
1860 körül jelentek meg e veterán írótól szépirodalmi lapokban
költemények. Erőtelmes nyelve, szabatos magyar kifejezései ve-
télkednek a legujabb írmodorral.

Szemere leginkább költői munkákkal lépett föl, többnyire
Pesten tartózkodott, hol akkor már öszpontosulni kezdett a szelle-
mi működés. Egy folyóiratot adott ki „Élet és Literatura“ cím-
mel, melyben található prézai czikkeket is, többnyire kritikait
tőle.

Körner Theodor német író „Zrinyi“ című nagy tragédiáját
Szemere Pál fordította le magyarra.

Honka szünórái.

Ha még ma is valami régiségtár vagy képtár fölött elmélkedve tölténém el szünórámat, olvasóimnak méltó okuk lenne reám nehezteni. Azt gondolhatnák: tulajdonkép nem is Honka az, aki önökhez beszél, hanem kitudja ki más. Remélem csak úgy képzelnek engemet, mint egy önökhez hasonló leányt, a ki szeret tanulni is, de a mellett mulatni is, azért ha egyik nap tudományos dolgon töri fejét, másik nap ismét változatosság kedvéért mulatni szeretne.

Pedig ha az ember Pesten mulatni akar, talál elég helyet. Itt a színház, hol most némely napon hallani lehet azokat a szép olasz dallamokat olasz szöveggel. Ha a színpadon a magyar nyelvet szeretjük is, azért bizony szívesen hallgatjuk e gyönyörű déli nyelvet. Ah! a színházban most meleg van, jobb most a szabadban. Be jó dolga is van annak, a ki e sorokat virágzó fák alatt, köröskörül zöldelő virág vetemények között olvassa, hát ha majd azok a most kibujó vetemények megnőnek s virágoznak, akkor lesz még öröm közöttük lenni.

Pestnek is van erdeje, sétánya s ha nem restelli az ember a poros budai utat, még a hegyi levegőt is élvezheti. Hogy melyik a legkeveset hely, arról bizonyosságot tesznek a vasárnaponként tömve, sűrűn egymásután haladó lóvonatu kocsik melyek a városerdőbe szállítják a pesti lakosság szórakozni ohajtó részét. Ez ünnep napon természetesen a munkás osztály, mely egész héten dolgozik, fárad, s szünnapját kellemesen akarja eltölteni. Kellemesen! már többször, gondolkoztam, mi lehet abban a kellemes, ha először órahosszat elvárnak míg egy kocsira feljuthatnak, azután pedig szorongva, lökdösve, izzadva kiér az ugynevezett zöldbe; itt természetesen első gondja annyi fáradság után egy kis hűsítőt magához venni, mielőtt sétához látna. Meddig kell keresni, állni, míg üres asztalt kap! Ha már egyszer leülhetett, csak nem áll fel egyhamar, hogy netalán más hirtelen elfoglalja helyét? Lassankint este lesz, no ez nap ugyan elmaradt a séta, nem lehetett tovább menni a vendéglőnél, most ismét igyekezni kell a kocsira feljutni, mert ha nem tolakodik, nem pöröl, kilencz óráig várhat sőt tovább is. Tehát szemesé a világ! Némely szegény ember három-négy gyermekkel neki megy a tömegnek, mely kocsira vár, utat vág magának s nagy szerencse reá nézve ha csak egy óráig kell ott állnia, folytonosan védve helyét, nehogy az előtérből ismét hátratulassék, oda a honnan jött. Jó sötét van mire haza ér, egypár gyerek elaludt az uton, azt karon kell haza vinni; azután azt mondja: hogy ő ma mulatott egy kicsit s az egész heti fáradozás után jól esett neki. Mi volt tulajdonkép a mulatság?

No de hét köznapon mégis kényelmesebb a kijutás. A mi Párisnak a boulognei erdő Bécsnek a Prater, az Pestnek a városerdő, azt mondják. Kicsiny az igaz, tava is kezdetleges állapotban van folytonyosan, de van olyan része, ahol esolnakázni is lehet, de csak a nevéért, nem pedig élvezetből. A hasonlatok rendesen sántitnak.

Igen szép látványt nyújt egy egy lovagló csoport. Bájos királynónk nem egyszer kijő ide s nehányszor körül lovagol, mindenki elragadtatással szemléli. Délezeq termetű grófhölgy vágtható ménen, alig jelenik meg, tova tűnik szemünk elől, s ismét előjőve páratlan ügyességét bátorsággal egyesité. Ilyest is látni Párisban is Bécsben is, talán épen ilyen szépet is.

A városerdő közvetlen szomszédságában van az állatkert, hova majd legyszer elmegyünk s megnézzük, tavaly óta mennyivel szebb a berendezés, hány új állatfajjal gyarapodott.

Különfélék.

Az országgyűlés megnyitása szombaton, vagyis e hó 24-én leend a budai királyi palotában. Először „Veni Sanctit“ tartanak a várkapolnában, azután mennek a trónterembe, a trónbeszéd meghallgatására.

József nádor szobra leleplezése ünnepélye e hó 25-én lesz, melyen király ő felsége is jelen leend, miként mondják, egy sátorban.

Liszt Ferencz Pestre váratik e napokban, s két előadást rendez műveiből, egyikét e hó 26-án, másikát 30-án. Előadják a „Dante“ symphoniát, „Koronázási misét,“ „Hungaria“ symphoniai zenekölteményt. „Harezi dalokat,“ s a „138-ik zsoltár“-t, melynek magán-ének részét Pauliné asszony fogja énekelni. Az előadások nagyszerűek lesznek; mert a „Zenedei Lapok“ szerint, a zenekar százötven egyénből fog állani, a kar személyzet pedig kétszázból.

A Ganz gyárban egy munkás fia oly közel meut a géphez, hogy az nagyon megsértette, minek folytán meg is halt.

A Margit szigeti fürdőbe Margit és József nevű két kis gőzös fog közlekedni. Igy aztán kellemes lesz a szigetre rándulni.

A Fayl Frigyes által adott hangverseny igen kedvező eredményt nyújtott az evangélikus elemi iskola szegény tanulóinak, miért is neki nyilvánosan köszönetet mondanak.

Az akadémia tagjai díszlakomát tartottak, hol Lónyai Menyhért emelt legelőször poharat, éltette a királyi párt, s elmondva Vörösmarty szavait „a legelső magyar ember a király.“ Azután a jelenlévők egymásra köszönték poharaikat, Horváth Mihályt, Eötvöst, Tóth Lőrinczet, Pulszkyt, Haynald kalocsai érseket, ki legközelebb tíz ezer forinittal lépett az akadémia alapító tagjai közé, éltették.

A nemzeti színház egy páratlan tagja, Jókayné Laborfalvy Róza végbúcsut vesz a színháztól, melynek megnyitása óta buzó és kintű tagja vala.

Sakktalány. — *Riegler Henriktől.*

i!	vi-	zök	rül-	röl-	rad-	nek	kor-
vi-	kö	ga-	rul.	az	szép	de-	nak
ke	Kéjt	ünk	me-	vi-	nek	nak	él-
Ah	rá-	i-	pász-	kön	er-	a	mint
búl,	bé-	le-	mint	a	ál-	pok,	dök,
be-	nya-	a	é-	to-	kö-	va-	szeb-
ni	zeng-	nek	hel-	ma-	bé-	s	si-
ár-	a	de-	nek	lel-	ri-	i!	vál-

Megfejtési határidő május 24-ike.

Számrejtvény. — *Scáby Izabellától.*

- 1 2 3 10 Hazánk fölött ez lebegjen mindig.
 10 11 10 8 6 7 8 Itt sok magyar veszté el életét.
 13 9 1 13 8 Leggyarlóbb teremtménye ez a teremőnek.
 3 10 11 12 10 5 Légy ez te is ellenségednek.
 4 8 Több értelmű szöcska ez.
 1—13 Áldott földé e megyének
 Megtermé kenyérét népének.
 Megfejtési határidő május 24-ike.

Számrejtvény. — *Viczenty Zoltántól.*

- 5 8 7 8 4 9 Hazánkhoz tartozó megye.
 4 6 7 3 4 8 Az uszó állatok egyike.
 4 8 4 Retteg ettől sok kis madár.
 5 8 7 4 8 Egy uszó állat börtöne.
 9 7 6 5 8 Főfolyónknak mellékfolyója.
 3 4 2 1 A szorgalmas munkás dolgozó eszköze.
 1—9 Egy nevezetes magyar fiúnak volt rejtkehelye.
 Megfejtési határidő május 24-ike.

Képtalány.

Megfejtési határidő május 24-ike.

Számtalány. — Pajor Ilonától.

- 1 2 3 Azzal, mi jobb ellentetés.
 1 2 3 2 Egy országban főbb személyek.
 2 8 9 4 Fegyvere egy him állatnak.
 12 13 8 9 2 11 Jó ros tulajdoni vannak.
 7 11 4 Szép helyzet a nők éltében.
 12 3 4 5 6 7 Híres nemzetség volt régen.
 8 13 11 4 14 Felönt reá kortes, molnár.
 8 2 11 4 Egykor főúr, rég hamvad már.
 8 9 10 11 12 13 14 Új lakosoknak telepe.
 1—14 Egy vármegyének székhelye.

Megfejtési határidő május 24-ike.

A tizenkettedik számban megjelent számrejtvény értelme:

Borsszem Jankó.

Megfejtették: A. Szilvász Róza, Kálóczy Zoltán, Szamosköi Hortenzia, Péchy Erzsike, Bogdány Teréz, Sváby Izabella, Pajor Ilona, Reviczky Sarolta, Szécsény Ottilia, Vitalis Gizella, Tóth Piroska, Biebel Gizella, Hagara Mariska, Ungar Feri, Szivos Gyula, Katona Emma és Blanka, Varju Kornélia, Nedeczky Emilia, Petrovics Pepi, Waltisch Ilka, Kubinyi Irma, Brück Száli, Falvay Flóra, Marsits Rozin, Sebestyén Zsigmond és Árpád, Viczenty Sarolta és Zoltán, Oláh Károly, Földvári Erzsike, Ferenczy Luíz és Ilon, Riedl Szidonia, Eisenlohr Mari, Szongott Veronika, Batta Anna, Biener Etelka, Róth Ida, Mészáros Kornélia, Stamborszky Lajos, Plavetz Béla, és Jenő, Such Mari, Hetey Alajos, Policzer Gyula, Paál Mari és Nelli, Schwarcz Magda, Weisz Ceczilia, de Rivó Ilona, Komáromy Salamon és Hermína, Jeney Mari, Mályusz Károly Gida és György, Huszka Mari és Ágnes, Fankovics Vilma, Pásztély Nina, Zlatényi Mari, Kacsanovszky Emma, Mildner Kamilla, Reindl Luize, Rosznák Irma, Szmerkovszky Ilka, Hrivnyák Ernesztine, Gömöri Gizella.

A kis posta. Van szerencsém tudatni a t. cz. közönöséggel, hogy a pesti ref. leány-főiskola helyisége, növendékeim számának szaporodása miatt, május 1-sejétől kezdve, Szénatér, József utca 1-ső szám leend. (A ref. templom közelében.)

A t. cz. közönöség irántam eddig tanúsított bizalmát továbbra is kérve, vagyok tisztelettel

M. Kalocsa Róza,
 nevelő.

Kossuth Lajosnak. Az ígértet várjuk és ha jók, mindenesetre használni fogjuk. Szerdahelyre küldtük a lapot, most újra rendelkezünk.

Freyler Károlynő urónak. Szíveskedjék a postán reclamálni a pénzes levelet, mert mi nem kaptuk. A lapot azonban küldjük januártól kezdve.

A képtalányok beküldőnek. A képtalányok készítése igen sokba kerül, és így újjakat nem adhat a Méhecske, mert nagyon gyenge pártfogásban részesül. Hanem talán a jövő jobbat hoz.

D. J. nak. Jönni fog

P. S. M. B. Rendelkezünk, és így mind a két ügy kívánata szerint van elintézve.

Egy derék nevelőt ajánlhatunk, bővebben a szerkesztőség ad értesítést.

Pest. 1869. Nyomatott az „Athenaeum” könyvnyomdájában.